

Värriön luonnonpuiston järjestyssääntöluonnos 15.9.2023

Vahvistettu

Lainvoimainen

Pinta-ala (ha)

12 475

josta vesialuetta (ha)

11

Sijainti

Maakunta	Kunta
Lapin maakunta	Salla
Lapin maakunta	Savukoski

Perustamissäädökset

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi	674/1981
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista	932/1981

Alueen suojelun perusteet

Värriön luonnonpuisto on perustettu luonnon säilyttämiseksi koskemattomana (71/1923 1 §, 674/1981 2 §, 522/2023 2 §).

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (9/2023) 58 §:n nojalla antanut tämän Savukosken ja Sallan kunnissa sijaitsevaa Värriön luonnonpuistoa koskevan järjestyssäännön. Värriön luonnonpuisto on perustettu lailla (674/1981), ja sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on säädetty asetuksella (932/1981), asetusmuutoksella (12/1995) sekä lailla (522/2023).

Tämän järjestyssäännön määräykset perustuvat säädöksiin, jotka luetellaan kohdassa "Luonnonsuojelusäädökset" ja "Muu lainsäädäntö". Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on luonnonpuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Värriön luonnonpuisto on perustettu 14.10.1981 voimaan tulleella lailla (674/1981). Mitä luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:ssä säädetään kielletyistä toiminnoista ja 50 §:n 1 momentin 1–3, 5–9 ja 11 kohdassa ja 2–5 momentissa sekä 51 §:ssä rauhoitussäännöksiä koskevissa poikkeuksista, sovelletaan luonnonpuistossa.

Paikallisilla asukkailla tarkoitetaan tässä järjestyssäännössä Sallan ja Savukosken kunnassa vakinaisesti asuvia henkilöitä.

Tällä päätöksellä kumotaan Metsähallituksen 15.6.2006 antama Värriön luonnonpuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

- Luonnonsuojelulaki (9/2023)
- Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981)
- Laki eräiden valtion alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetun lain muuttamisesta (522/2023).

Muu lainsäädäntö

- Järjestyslaki (612/2003) 3 §
- Jätelaki (646/2011) 72 §
- Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §
- Metsästyslaki (615/1993) 51 §
- Muinaismuistolaki (295/1963) 1 §
- Pelastuslaki (379/2011) 6 §
- Poronhoitolaki (848/1990) 40 §
- Rajavartiolaki (578/2005) 52 §

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Värriön luonnonpuistossa on kielletty

- 1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 2) ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä tai vahingoittaa maa- tai kallioperää (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 3) ojittaa (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 4) ottaa tai vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 5) pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä tai pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä (Luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 6) ryhtyä muihin kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen tai alueen perustamistarkoitukseen (Luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 7) roskata (jätelaki 646/2011 72 §)
- 8) vahingoittaa kiinteitä muinaisjäännöksiä tai raunioita (muinaismuistolaki 295/1963 1 §)
- 9) pitää irrallaan koiria tai muita kotieläimiä lukuun ottamatta poronhoitotöissä käytettäviä koiria (metsästyslaki 51 §)
- 10) harjoittaa muuta ihmisiä häiritsevää toimintaa (järjestyslaki 612/2003 3 §)
- 11) syyttää nuotio tai muu avotuli Ilmatieteen laitoksen antaman metsä- tai ruohikkopalovaroituksen aikana tai jos olosuhteet kuivuuden, tuulen tai muun syyn takia ovat sellaiset, että metsäpalon, ruohikkopalon tai muun tulipalon vaara on ilmeinen (pelastuslaki 379/2011 6 §).

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomais määräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Kielletty. Luonnonpuiston alueella liikkuminen on kaikkina vuodenaikoina kielletty. Liikkumisrajoitus ei kuitenkaan koske paikallisia asukkaita, kun he liikkuvat luonnonpuistossa kotikuntansa alueella marjastuksen ja sienestyksen yhteydessä eikä liikkumista välttämättömissä poronhoitotöissä. Muuhun liikkumiseen tarvitsee aina Metsähallituksen luvan. Liikkumista kansallispuiston rajavyöhykkeellä sijaitsevissa osissa säätelevät rajavartiolain ja rajavyöhykeasetuksen säännökset.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §, Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetun lain muuttamisesta (522/2023) 6 b §, Rajavartiolaki (578/2005) 52 §
Leiriytyminen	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Kalastus	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §

Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Kielletty lukuun ottamatta paikallisia asukkaita, joille marjastus ja sienestys on sallittu kotikuntansa alueella.	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetun lain muuttamisesta 522/2023 6 b §
Poronhoito	Sallittu. Saa rakentaa poronhoidon edellyttämiä kämppejä, poroaitoja ja muita rakenteita, ottaa poronhoitoon tarvittavaa puuta sekä tilapäisesti leiriytyä ja tehdä avotulen poronhoitoon liittyen. Rakentamisesta sovittava Metsähallituksen kanssa.	Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi annetun lain muuttamisesta 522/2023 6 b §
Metsästys	Kielletty. Sallittu lopettaa haavoittunut eläin sekä ottaa haltuun alueelle kuollut riistaeläin alueen ulkopuolella tapahtuvaan metsästykseseen liittyvässä tilanteessa noudattaen, mitä metsästyslaissa säädetään. Haavoittuneen eläimen jäljittamisestä luonnonsuojelualueella, tarpeesta tällaisen eläimen lopettamiseen sekä alueelle kuolleen riistaeläimen haltuunotosta tulee ilmoittaa viipymättä Metsähallitukselle.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §, 50 §
Viranomaistoiminta	Luonnonpuistossa saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä maanpuolustuksen, Rajavartiolaitoksen tehtävien, pelastustoiminnan, ihmisiin tai eläimiin tarttuvien tautien ja kasvintuhoojien torjunnan tai	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
	eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei niillä aiheuteta alueen perustamistarkoitukselle suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä.	
Ilma-aluksella laskeutuminen	Kielletty. Harkinnan mukaan Metsähallitus voi myöntää lupia ilma-aluksella laskeutumiseen luonnonpuiston toimintaan soveltuvaan tarkoitukseen.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystäminen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvosien ja kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen on sallittu Metsähallituksen kirjallisella luvalla.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on sallittu Metsähallituksen suostumuksella alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, 56 §, Metsästyslaki (615/1993) 48 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan myös muihin luonnonsuojelulain 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin luonnonpuiston perustamistarkoitusta vaarantamatta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §

Muut määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Tulenteko	Kielletty. Ks. kohta Poronhoito.	Pelastuslaki (379/2011) 6 §
Maastoliikenne lumettomana aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §
Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §

Liitekarta. Värriön luonnonpuiston järjestyssääntö. Savukoski ja Salla

